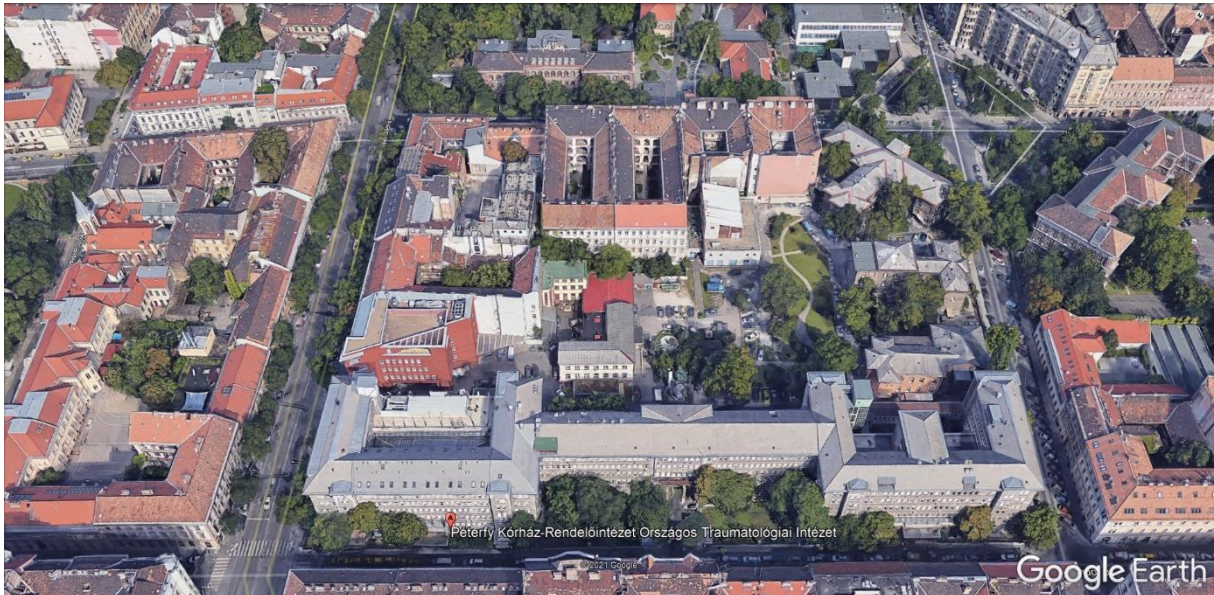

FŐKERT FŐVÁROSI KERTÉSZETI
NONPROFIT ZRT.
 BUDAPEST

FAVIZSGÁLATI JEGYZŐKÖNYV

A VII. KERÜLET PÉTERFY SÁNDOR UTCAI KÓRHÁZ FÁJÁNAK FAVIZSGÁLATA

2021
JÚLIUS

FAVIZSGÁLATI JEGYZŐKÖNYV

Jelen felmérés Péterfy Sándor utcai kórház megrendelése alapján készült a VII. kerület Péterfy Sándor utcai kórház területén található fa állapotáról, valamint javaslat a faápolási munkálatokra a személy- és vagyon biztonság figyelembe vételével.

A felmérés tartalma

- ✓ A felmérés módszere, szempontjai
- ✓ A felmért fa helyét jelölő térkép
- ✓ Szemrevételezéssel megvizsgált fa jegyzőkönyve
- ✓ A fa fenntartási munkáira tett javaslatok

A későbbi könnyebb beazonosítás érdekében a vizsgálati adatlapra felkerül a fa teljes habitusát ábrázoló, valamint az esetleges elváltozást jellemzően bemutató fénykép is.

A FELMÉRÉST KÉSZÍTETTE:

FŐKERT NONPROFIT ZRT.

2021. július

A Felmérés Szempontjai, Módszere

FAVIZSGÁLATI JEGYZŐKÖNYV

A megrendelés alapján a terület faegyedét kellett megvizsgálnunk.

- ✓ A felmérés módszere:
- ✓ Dendrológiai felmérés
- ✓ Vizuális vizsgálat
- ✓ Egészségi állapot és életképesség meghatározása
- ✓ Ápolási javaslat

Dendrológiai felmérés

A területről nem rendelkezünk részletes dendrológiai felméréssel, ami az egyedek azonosításához azonban elengedhetetlen, ezért a favizsgálatok előtt ezt el kellett végeznünk.

Felvettük a fa általános adatait, amely tartalmazza

- ✓ a terület megnevezését
- ✓ a fa kódját (sorszámát)
- ✓ a fát jelöltük a megrendelő által biztosított térképen
- ✓ rögzítettük a faj és fajta tudományos és magyar nevét.

A fa egyedi adatai:

- ✓ fa magassága
- ✓ törzsmagasság
- ✓ törzsátmérő 1 m magasságban
- ✓ törzskerület 1 m magasságban
- ✓ korona átmérő

Eszköz leírás

A törzsátmérő(k) méréséhez erdészeti átlalót használtunk. Ami egy üreges, ovális mérőszin alumíniumprofilból, 30x15 mm, mindkét oldalán cm-es méretbeosztással. A felületi számok kopásállóak, feketére nyomottak és arany eloxidálásúak. Mozgatható, csúszó alumínium tolórész, ütésálló fekete poliamidból. Alumínium fej, ütésálló fekete poliamid markolattal. A mérési területe 100 cm.

A felmérés során szemléltetésre is alkalmazzuk az eszközt. A veszélyt jelentő fahibákat, mint pl.: az üregeket, törzs korhadásokat, odúkat, gyökérnyaki korhadásokat stb. jól lehet vele szemléltetni.

Továbbá sűrű állománynál a fényképezést megkönnyítendő a felméréndő faegyednek támasszuk azt, hogy kiemeljük a képen.

Vizuális vizsgálat

A szemrevételezés során felmértük a gyökérzet, a törzs és a korona általános állapotát, ezt a Radó Dezső által kidolgozott pontrendszerben is megadtuk, a könnyebb értelmezés érdekében az adott értéknek megfelelő szöveges meghatározást is beillesztettük.

A Radó Dezső féle pontrendszer a favizsgálatok során bővítve lett a MAGYAR FAÁPOLÓK EGYESÜLETE által elfogadott és kidolgozott metódus szerint, így a gyökérzet és a korona eddigi állapotérték számítása megváltozott.

A gyökérzet vizsgálata most már két részből: gyökérzet és gyökérnyak vizsgálatból, a korona vizsgálata pedig szintén két részből: korona és korona alap vizsgálatból tevődik össze.

A gyökérzet állapota

A talajfelszín és a környezet szemrevételezése a legmeghatározóbb a gyökérzet feltárás nélküli vizsgálatánál. A gyökérnyak alakja, és esetleges elváltozásai, sérülései utalnak a talajban futó gyökérzet egészségi állapotára. A gyökérzet állapotát sok külső környezeti tényező befolyásolja, amelyek hatással vannak a térbeli növekedésére, és ezáltal a fa stabilitására is, ezért a gyökérzet és a gyökérnyak vizsgálata bár együttesen történik mégis külön állapotértékekkel szerepel.

A gyökérzet állapota	
Értékelés	Osztályzat
Láthatóan fejlett gyökérzet, optimális termőhelyen, ép gyökérnyak	5
A gyökérzet fejlődése kismértékben gátolt, elfogadható termőhelyen, a gyökérnyak nem sérült	4
A gyökérzeten és/vagy a gyökérnyakon látható kisebb károsodások (sebek és korhadások), csekély hibákkal rendelkező termőhelyen	3
Gyökérzeten és/vagy a gyökérnyakon látható erős felszíni károsodás, jelentősen kedvezőtlen termőhelyen	2
A gyökérzet erős, legalább 50 %-os károsodása, nagyon rossz feltételekkel rendelkező termőhelyen	1
Elhalt gyökérzet, üres fahely	0

A törzs állapota

A törzs állapotának változása erősen hat a fa egészének egészségi állapotára. A farész korhadása esetén a fa statikai állapota romlik, a szállítószövetek károsodása esetén a tápanyagforgalom korlátozódik. A törzs vizsgálatakor figyelembe kell venni a gyökérnyak és a koronaalap állapotát is, mert mindkét rész állapota kihat a törzsre is.

A törzs állapota	
Értékelés	Osztályzat
A törzs nem károsult	5
Kisméretű károsodás (néhány felszíni seb)	4
A törzs egyértelmű károsodása (néhány felszíni seb és korhadási helyek)	3
A törzs erős károsodása (több nagyfelületű seb, mély bekorhadások)	2
A törzs előrehaladottan károsult, elhalt, korhadt (a törzs oly mértékben károsult, hogy statikai vagy tápanyagellátási funkcióját nem képes ellátni)	1
Üres fahely	0

A korona állapota

A koronaszerkezet állapotfelmérésekor a koronaalap állapotát is értékelni kell, mivel a korona alap alakja, és esetleges elváltozásai, sérülései utalnak a korona egészségi állapotára éppen ezért külön állapotértéket kap mindkét rész. A korona értékelése a legnehezebb feladat, hiszen a közelebbi vizsgálat az elhelyezkedéséből adódóan a földfelszínről nehézkes. Az állapotértékelés során az elsődleges szempont a faegyedre jellemző habitusforma szerinti, jelenlegi valós állapotában levő lombtömeg és az ideális korának megfelelően elvárható lombtömeg arányának összehasonlítása. A korona és korona alap állapotát sok tényező befolyásolja. Pl. szakszerűtlen metszés (rossz korona forma kialakítás) vagy épp a metszés hiánya, mint technológiai hiba, külső behatások, környezeti átrendezésből és behatásból (pl. építkezés, járművek úrszelvénye) eredő hibák, stb., amelyeket a vizsgálat során mind figyelembe vettünk, a fa károsodására, kóros elváltozására utaló nyomokat megkerestük, ezeket a diagnózisban kiemelve külön rögzítettük, hiszen a növekedést és az egészséges fejlődést gátolhatják, korlátozhatják.

A korona állapota	
Értékelés	Osztályzat
A korona formája (a fajra jellemzően) ép, a lombvesztés nem haladja meg a 10 százalékot.	5
A lombvesztés 11-25 százalék közötti	4
Jelentős a lombvesztés (26-50%)	3
Erős koronakárosodás (50% felett)	2
Elhalt korona, teljes lombvesztés	1
Üres fahely	0

A fa egészségi állapota és életképessége

A favizsgálat eredményének rövid összefoglalásaként, a faápolási munkák időrendi beosztásának tervezése érdekében a MAGYAR FAÁPOLÓK EGYESÜLETE által kidolgozott metódus szerint megadtuk a fa egészségi állapotát és annak életképességét jelölő értékszámot, valamint annak szöveges meghatározását.

Az életképesség és egészségi állapot értékelése [MFE ajánlás 2012]	
Értékelés	Osztályzat
A fa kitűnő egészségi állapotú	5
Beavatkozással a fa élettartama a termőhely által meghatározott maximális életkort megközelíti	4
A fa a termőhely által meghatározott életkor előtt lecsereendő	3
Egy évtizeden belül lecsereendő	2
Sürgősen lecsereendő az állapota vagy károkozás veszélye miatt (a károkozás veszélye csak a fa kivágásával kerülhető el)	1
Üres fahely, tuskó	0

A fa ápoltságának mértéke

A fa ápoltságának mértékét az ideális fenntartáshoz viszonyítva kell megadni. Optimálisan ápolta a fa, ha a fa minden igénye ki van elégítve, ennek következtében a fajra jellemző növekedési eréllyel rendelkezik. Az ápolási munkákat időben és jó minőségben elvégezték, a fenntartó mindent megtett a fa állapotának fenntartása érdekében.

Az ápoltságának mértéke [MFE ajánlás 2012]	
Értékelés	Osztályzat
Optimálisan ápolta fa	5
A fa kismértékű ápoláshiányt mutat	4
A fa közepes mértékű ápoláshiányt mutat	3
A fa jelentős mértékű ápoláshiányt mutat	2
A fa elhanyagolt állapotban van (rajta ápolási munkát nagy valószínűséggel még egyáltalán nem, vagy nagyon hosszú ideje nem végeztek)	1
Üres fahely	0

Megtarthatósági mutató

A megtarthatósági mutató egy viszonyszám, amely a fa környezetét, állapotmutatóit is figyelembe veszi. Az érték a környezet látogatottságát, közeli veszélyeztethető objektumokat, valamint a fa állapotjelzőit is figyelembe veszi. Az optimális környezetben álló, minden tekintetben kitűnő állapotú fa 100%. Minél alacsonyabb az érték, az egyes szempontok alapján annál súlyosabb beavatkozásra van szükség.

Kezelési javaslat

A vizsgálat eredményét kiértékelve a fára vonatkozó kezelési javaslatot adtunk, amely tartalmazza a fán alkalmazandó ápolási munkákat, valamint az esetleges felülvizsgálat időpontját. A kezelési javaslatban előírt ápolási munkák a fán végzett munkálatok során módosulhatnak, mert az ápolás kivitelezése során láthatóvá válhatnak a talajszintről nem észlelhető tünetek is.

A vizsgálati lap az említett adatokon kívül tartalmazza a Megrendelő nevét, a vizsgálat sorszámát, valamint a kötetszámot és az oldalszámot.

A leggyakrabban előforduló beavatkozások

Gallyazás: egymást keresztező, sérült, száraz ágak, ágcsonkok eltávolítása, épületeket, egyéb objektumokat veszélyeztetető ágrészek eltávolítása. Utak, légvezetékek, egyéb létesítmények védőzónájának, űrszelvényének kialakítása.

Szárzaggallyazás: száraz ágak eltávolítása, a koronából.

Statikai helyreállító gallyazás: aszimmetrikus habitus, a fa elhajlása, dőlése esetén végzett beavatkozás, melynek során a korona egyes részeit szakszerűen eltávolítják, ezzel a fa súlypontja közelebb kerül a gyökérnyakhoz.

Visszavágás: a koronafelület csökkentése az ágrendszer kóros elváltozása vagy a fa főbb részeinek meggyengülése (pl. törzskorhadás) miatt a fára ható erőhatások csökkentése érdekében.

Ifjítás: a korona előregedése, visszaszáradása miatt új, a fajra jellemző habitusú koronaszerkezet kialakítása.

Koronaalakító metszés: fiatal, ki nem alakult ágrendszerű vagy torz habitusú fák koronájának kialakítása.

Ápoló metszés: célja a fa egészségének és biztonságosságának megőrzése. Ezt a metszést alkalmazzuk leggyakrabban. Az ápoló metszés alatt az elszáradt, elhalóban lévő, beteg, kereszteződő, túl sűrű, rossz állású, alászorult és esetleg a gyenge növekedésű ágak eltávolítása értendő. Idegen testeket ugyancsak el kell távolítani a koronából.

Korona kurtítás v. kurtító metszés: a korona méretét csökkentjük úgy, hogy közben annak természetes formáját megtartjuk. A kurtítás nagyobb mértékű metszés mint a ritkítás, de legfeljebb az összes koronatömeg 1/3-t vágjuk le. Ennél a metszésnél ágakat metszünk vissza valamelyik elágazásig. A visszametszett ág végén szívóágot ill. szívó vesszőt kell hagyni! A szívóág átmérőjének el kell érni a kurtított ág átmérőjének 1/3-át. Az ágakat két elágazás közötti részre visszavágni (csonkolni) nem szabad!

Ritkító metszés: A korona ritkításának célja, hogy több fény hatoljon keresztül a fán, csökkenjen a széllel szembeni ellenállás, illetve csökkenjen a nehezebb ágak tömege. A ritkító metszést ápoló metszéssel kezdjük, majd ép egészséges vesszők, ágak levágásával folytatjuk. Elsősorban a másodlagos és a kevésbé életképes vesszőket, ágakat távolítjuk el. A lemetszett rész legtöbbször a korona tömegének 5- 10%-át teszi ki, de semmiképpen sem haladhatja meg a 15%-t! A ritkító metszés megőrzi a fa eredeti koronaformáját és méretét

Korona részleges kurtítása: akkor szükséges, ha a kinyúló ágak épültre nőnek, vagy építésbe fognak egy fa közelében. Időnként akkor is alkalmazzuk, ha a telekhatáron lévő fa a szomszédnak kellemetlenséget okoz. Kivitelezése során a korona kurtítás v. kurtító metszés ajánlásait figyelembe kell venni, azzal a különbséggel, hogy csak a korona egyik oldalát kell csökkenteni.

FAVIZSGÁLATI JEGYZŐKÖNYV

Hajtásválogatás: egymáshoz közelálló, konkurens hajtások szelektálása. A korona ágrendszerében végzett súlyosabb beavatkozások után a koronaszerkezet végső kialakításáig tartó munkafolyamat.

Sarjak eltávolítása: a fa egyes részein előtörő, nem a természetes habitusra jellemző hajtások eltávolítása.

Vázágak összekötése: a korona stabilitása és a letörés veszélyének csökkentése miatt végzett művelet. Összetett rendszer, melynek kiépítése speciális felkészültséget és anyagokat igényel.

Törzsrögzítés: a károsodott, vagy veszélyes mértékben eltolódott súlypontú fák törzsének statikus rögzítése.

Seb, odú- és üregkezelés: fasebészeti szakmunkák, melyeknek célja a fa állapotromlásának lassítása, megállítása.

Pangó víz kivezetése: egy pontból kitörő több vázág alapján vagy odúban, egyéb üregekben összegyűlhet a víz. Ezek kivezetésével csökkenthető az állapotromlás veszélye. Speciális fasebészeti beavatkozás.

Sebkezelés: a metszéssel járó munkafolyamatok része, külön akkor említjük, ha ez elmaradt, vagy a fán olyan seb látható (pl. törzssérülés), melynek kezelése nélkül fennáll az állapotromlás veszélye.

Gyökérkezelés: sérült gyökérzet, vagy a gyökérzet által veszélyeztetett objektumok védelme érdekében elvégzett munkák.

Gyökérvona feltöltése: erodált, lehordott talaj esetén a felszínre került gyökerek védelme érdekében szükséges.

Fahely átalakítása: erősen beszűkült életterű, rossz környezeti adottságok esetén a fa állapotának megóvása, megtartása érdekében szükséges.

Epifiton növények eltávolítása: a fára felkúszó (borostyán) és/vagy a fán élősködő (fagyöngy, fakín) növények eltávolítása.

Fakivágás: a fa állapota oly mértékben leromlott, hogy az élet- és vagyonvédelem miatt a kivágása elkerülhetetlen.

FAVIZSGÁLATI JEGYZŐKÖNYV

Sok éves szakmai tapasztalatunk és tudásunk felhasználásával készült a favizsgálati jegyzőkönyv, melyet minősített favizsgáló kollegák és a velük, felügyeletük alatt dolgozó kertész technikus kollegák állítottak össze.

A favizsgálatok mindenkor szakmai szempontok figyelembe vételével történtek.

A jegyzőkönyvben foglaltak tudomásul vétele és az előírt ápolási munkák rövid időn belül, minősített faápoló szakemberrel történő szakszerű elvégzése sem garantálja azonban a fa százszázalékos biztonságosságát a rendkívüli időjárási vagy egyéb, előre nem látható körülmények között.

A vizsgáló az esetleges károkozásért nem vonható felelősségre!

A felmérést végző minősített favizsgálók és technikusok

Budapest, 2021. július. 19.

Sipos Ádám
MFE minősített favizsgáló
MFE: FV- 18/018
FŐKERT NONPROFIT Zrt.

Weisz János
MFE minősített favizsgáló
MFE: FV- 20/022
FŐKERT NONPROFIT Zrt.

A Felmért Fák Helyét Jelölő Térképek

A helyszínrajzon jelöltük be a fákat, a hozzárendelt azonosító szám alapján azonosítható be a favizsgálati lapja.

**A Fák Részletes Diagnosztikai Lapjai
és az Ápolási Munkákra Tett Javaslatok**

Fa azonosítója:	1
Fafaj (latin):	<i>Celtis occidentalis</i>
Fafaj (magyar):	Nyugati ostorfa
Famagasság (m):	17
Törzs magasság (m):	6
Törzs átmérő 1 m-en (cm):	46,5
Törzs kerület 1 m-en (cm):	146
Korona átmérő (m):	15

Diagnózis:	
A gyökérzet állapota:	1
A gyökérzet erős, legalább 50%-os károsodása, nagyon rossz feltételekkel rendelkező termőhelyen.	
nagy sérülés, nagy korhadás, nagy odú, több felszínre került, erőteljesen bolygatott, csonkolt	

A gyökérnyak állapota:	1
A gyökérzet erős, legalább 50%-os károsodása, nagyon rossz feltételekkel rendelkező termőhelyen.	
nagy sérülés, nagy korhadás, nagy odú, kevés sarj, enyhén bordásan terpeszes lefutású, nagy rovar-, nagy gomba termőtest, kártétel, A fa gyökerestől kitört és a szomszéd fa tartja.	

A törzs állapota:	1
A törzs előrehaladottan károsult, korhadt, odvas (statikai vagy tápanyagellátási funkcióját nem képes ellátni).	
nagy sérülés, nagy kéregleválás, nagy háncshiány, nagy korhadás, odú, korhadékvíz szivárgás, ághelysebek, mély repedés, nagy rovar-, nagy gomba termőtest, kártétel	

A koronaalap állapota:	2
Erős koronakárosodás (50% felett)	
sérülés, korhadás	

A korona állapota:	2
Erős koronakárosodás (50% felett)	
kevés ágcsont, nagy sérült-, korhadt-, kis odvas-, száraz- ág, rovar-, gomba termőtest, kártétel	

A vizuális vizsgálat értékelése:	
A fa jelenlegi állapotában balesetveszélyes, a veszélyhelyzet ápoló célzatú kertészeti beavatkozással nem, kizárólag a fa kivágásával hárrítható el.	

Megrendelő:	Péterfy Sándor utcai kórház
Helység:	Bp. VII.ker. Péterfy Sándor utcai kórház kertje.
Vizsgálat időpontja:	2021.07.19

Kezelési javaslat:	
KIVÁGÁS	

Egészségügyi értéke (0-5):	1
Sürgősen lecsereendő állapota vagy károsodás veszélye miatt	
Apoltsági értéke (1-5):	1
Következő favizsgálat ideje (év múlva):	0
Megtarthatósági mutató (0-100%):	0,9
Favizsgáló:	Weisz János, Sipos Ádám FŐKERT NONPROFIT Zrt.